

UCHWAŁA NR 636/2023
RADY MIASTA SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH

z dnia 30 marca 2023 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich w 2022 roku oraz potrzeb związanych z realizacją tych zadań

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40), art. 179 ust. 1 oraz art 76 ust 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 447 z późn. zm.), art. 4 ust. 1 pkt 3a oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 marca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526)

Rada Miasta Siemianowic Śląskich
uchwała:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich w 2022 roku oraz potrzeb związanych z realizacją tych zadań w brzmieniu załącznika do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siemianowice Śląskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Siemianowic
Śląskich

Adam Cebula

Załącznik do uchwały Nr 636/2023
Rady Miasta Siemianowic Śląskich
z dnia 30 marca 2023 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY REALIZOWANYCH PRZEZ
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH W 2022 ROKU
ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ TYCH ZADAŃ.**

Siemianowice Śląskie 2023 rok

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	strona 4
2. WSPIERANIE RODZIN BIOLOGICZNYCH	strona 4
2.1. Asystenci rodziny	strona 5
2.2. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci	strona 7
2.2.1. <i>Realizacja zajęć dla dzieci w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci</i>	strona 9
2.2.2. <i>Zajęcia, imprezy okolicznościowe oraz wycieczki organizowane w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego dla Dzieci</i>	strona 10
2.2.3. <i>Zajęcia, imprezy okolicznościowe oraz wycieczki organizowane w Placówce Wsparcia Dziennego dla Dzieci</i>	strona 19
2.2.4. <i>Kadra w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci</i>	strona 26
2.2.5. <i>Bezpieczeństwo i higiena pracy w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci</i>	strona 26
2.2.6. <i>Wyposażenie w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci</i>	strona 26
2.2.7. <i>Szkolenia dla pracowników w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci</i>	strona 26
3. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA	strona 27
3.1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej	strona 27
3.2. Rodzinny Dom Dziecka	strona 32
3.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	strona 32
3.4. Szkolenia dla rodzin zastępczych	strona 34
3.5. Projekty i programy wspierające rodziny	strona 34
3.5.1. <i>Program Asystent Rodziny</i>	strona 34
3.5.2. <i>Promocja rodzicielstwa zastępczego</i>	strona 34
3.6. Świadczenia finansowe na rzecz pieczy zastępczej	strona 37
3.7. Postępowania administracyjne z zakresu opłat rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	strona 38
4. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA	strona 39
4.1. Umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej	strona 41
5. USAMODZIELNIANI WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	strona 42
5.1. Pomoc na kontynuowanie nauki	strona 43
5.2. Pomoc na usamodzielnienie	strona 43
5.3. Pomoc na zagospodarowanie	strona 44

5.4. Mieszkanie chronione treningowe	strona 44
5.5. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	strona 45
6. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY	strona 47
SPIS TABEL	strona 48
SPIS WYKRESÓW	strona 48

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich, zwanym dalej MOPS realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.), zarówno na szczeblu powiatowym, jak i gminnym.

Sprawozdanie prezentuje najważniejsze działania MOPS w 2022 roku z realizacji w/w ustawy, takich jak: rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza, wsparcie asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, działalność placówek wsparcia dziennego dla dzieci przy ul. Śniadeckiego i przy ul. Matejki oraz pomoc dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

2. WSPIERANIE RODZIN BIOLOGICZNYCH

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. W sytuacji wystąpienia problemów opiekuńczo wychowawczych rodzina jest obejmowana wsparciem asystenta rodziny, pracownika socjalnego, kuratora sądowego czy też miała możliwości uczestnictwa w projektach, w ramach których organizowane były treningi kompetencji wychowawczych, indywidualne poradnictwo psychologiczne i prawne. Z chwilą wyczerpania w/w form wsparcia na wniosek asystenta rodziny lub kuratora sądowego sąd podejmował decyzję o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

MOPS podejmował szereg działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny pod kątem możliwości powrotu dzieci do domu rodzinnego, m.in. poprzez wsparcie rodziców biologicznych w podtrzymywaniu kontaktów z dziećmi, odbudowie więzi rodzinnych i pozytywnych relacji między członkami rodziny. Rodzice biologiczni mogli skorzystać ze wsparcia asystenta rodziny, pracownika socjalnego, z bezpłatnej pomocy prawnika i psychologa MOPS. Prowadzone też były plany pracy z rodziną obejmujące zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także terminy ich realizacji i przewidywane efekty. Działaniem tym byli objęci zarówno rodzice, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej. W roku sprawozdawczym na skutek podejmowanych działań 21 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych.

MOPS współpracował z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej i placówkami opiekuńczo – wychowawczymi z innych miast poprzez przekazywanie dokumentacji dot. sytuacji szkolnej, zdrowotnej i bytowej małoletnich zabezpieczonych

w pieczy zastępczej oraz ich rodziców.

Rodzice mają prawo i obowiązek utrzymywania kontaktów z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. Sąd opiekuńczy, orzekając w sprawie kontaktów z dzieckiem, zobowiązywał rodziców do określonego postępowania, np. poprzez skierowanie ich do placówek lub specjalistów zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń.

2.1. Asystenci rodziny

Praca asystenta rodziny stanowi istotny element systemowych działań, nakierowanych na przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych rodzin, podejmowanych na terenie miasta Siemianowice Śląskie. Ta forma wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych jest wyrazem troski o dobro rodziny, a w szczególności dzieci.

Asystent rodziny podejmuje współpracę z rodziną na wniosek pracownika socjalnego, który w rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przeprowadza wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli stwierdzona zostaje konieczność przydzielenia asystenta rodziny, pracownik socjalny wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej o jego przydzielenie. Zgodnie z zarządzeniem wewnętrznym Dyrektora MOPS objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny odbywa się na powołanym do tego celu zespole, w którym uczestniczy pracownik socjalny pracujący z rodziną, asystent rodziny, kierownik działu pomocy środowiskowej oraz kierownik działu pieczy zastępczej i wspierania rodziny.

W roku sprawozdawczym ze wsparcia asystentów rodziny korzystało łącznie 59 rodzin.

Należy zaznaczyć, że również sąd rodzinny w drodze postanowienia decyduje o udzieleniu rodzinie wsparcia w formie przydzielenia asystenta rodziny. Procedura przyznania rodzinie asystenta rodziny jest taka sama jak powyżej opisano. W 2022 roku były to 4 rodziny, łącznie wszystkich rodzin, z którymi pracowali asystenci rodziny na podstawie postanowienia sądu było 12.

Poniższa tabela zawiera strukturę rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w 2021 i 2022 roku wraz z liczbą dzieci w tych rodzinach.

Tabela nr 1. Struktura rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z uwzględnieniem liczby dzieci w latach 2021-2022.

Lp.	Rodzaj rodziny	Liczba rodzin		Liczba dzieci w rodzinach	
		2021	2022	2021	2022
1	Pełna	33	28	83	62
2	Niepełna	24	31	47	64
Razem		57	59	130	126

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji MOPS.

W roku sprawozdawczym w stosunku do roku 2021 można zauważyć, że zmniejszyła się liczba rodzin pełnych objętych pomocą asystenta rodziny, natomiast dość znacznie zwiększyła się liczba rodziców samotnie wychowujących dzieci. Taki stan generuje bez wątpienia większe problemy opiekuńczo- wychowawcze i większą aktywność asystenta rodziny w tych rodzinach.

Asystent rodziny, we współpracy z członkami rodziny, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i w konsultacji z pracownikiem socjalnym opracowuje i realizuje plan pracy z rodziną. Dokument ten obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

Asystent rodziny uczestniczy również w grupach roboczych dotyczących rodzin, w których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”. W roku sprawozdawczym asystenci rodziny udzielili wsparcia 5 rodzinom, w których wszczęto tę procedurę. Dla porównania w 2021 roku takich rodzin odnotowano 10. Obserwujemy zatem spadek w tym obszarze problemowym.

Asystenci rodziny informują rodziny objęte ich wsparciem o możliwości zapisania dzieci na zajęcia do Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci przy ul. Śniadeckiego 13 oraz do Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci przy ul. Matejki 4. W 2022 roku asystenci rodziny pracowali z 15 rodzinami (22 dzieci) objętymi pomocą w/w placówek. Asystenci rodziny ściśle współpracują z wychowawcami zatrudnionymi w powyższych placówkach ponadto biorą udział w posiedzeniach zespołów ds. oceny sytuacji dziecka i wspólnie z innymi specjalistami uczestniczą w opracowaniu planu pomocy dziecku.

W roku sprawozdawczym asystenci rodziny motywowali członków rodzin do udziału w realizowanym przez MOPS projekcie dofinansowanym z EFS „Rozwój usług społecznych

w Siemianowicach Śląskich”. W ramach tego projektu rodziny mogły uczestniczyć, m.in. w grupach samopomocowych dla osób mających problemy opiekuńczo- wychowawcze i prowadzeniu gospodarstwa domowego, indywidualnym poradnictwie psychologiczno-pedagogicznym, indywidualnym poradnictwie prawnym, indywidualnym poradnictwie psychologicznym a także miały możliwość korzystania z pomocy asystenta rodziny.

Asystent rodziny pracuje również z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Wspiera ich w działaniach zmierzających do powrotu dzieci pod ich opiekę, w związku z tym współpracuje m.in. z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub przedstawicielami instytucjonalnej pieczy zastępczej, w której przebywają dzieci, a także uczestniczy w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej. W 2022 roku asystenci rodziny pracowali z 13 rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. W efekcie podejmowanych działań do rodziców biologicznych powróciło 4 dzieci.

W roku sprawozdawczym współpraca asystenta z rodziną została zakończona w 19 rodzinach. W 8 z nich powodem było osiągnięcie zakładanych celów, 7 rodzin nie podjęło współpracy z asystentem, natomiast 4 wyprowadziło się poza miasto Siemianowice Śląskie.

Zadania asystenta rodziny szczegółowo określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednak wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zakres działań asystenta rodziny uległ zwiększeniu. Asystent rodziny koordynuje działania w zakresie poradnictwa dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka bądź w czasie porodu.

W roku sprawozdawczym nie było rodzin zgłaszających potrzebę objęcia wsparciem asystenta rodziny w myśl ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

2.2. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W strukturze organizacyjnej MOPS funkcjonują dwie placówki wsparcia dziennego dla dzieci:

1) Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci (Placówka SD1), znajdująca się przy ul. Śniadeckiego 13;

2) Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci (Placówka SD2), znajdująca się przy ul. Matejki 4.

Placówki te wspierają rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci, które na co dzień funkcjonują w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej, wychowawczej, emocjonalnej, ekonomicznej i społecznej. Pomoc i wsparcie realizowane są w szczególności poprzez działania wychowawcze, opiekuńcze oraz edukacyjne. Pracownicy placówek współpracują z rodzicami, opiekunami podopiecznych, jak również z placówkami oświatowymi czy podmiotami leczniczymi. Wszelkie działania pomocowe skierowane są do:

- dzieci w wieku przedszkolnym (od 3 do 6 roku życia, przy czym - w uzasadnionych przypadkach - po uprzedniej ocenie umiejętności samoobsługowych pomocą może zostać objęte dziecko 2,5 letnie);
- dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (od 7 do 16 roku życia).

Placówki świadczą swoje usługi w dni robocze, od poniedziałku do piątku. Pobyt dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat w Placówkach realizowany jest w godzinach od 7.30 do 12.30, a pobyt dzieci w wieku od 7 do 16 lat - w godzinach od 12.00 do 17.00.

Zajęcia organizowane dla dzieci w Placówkach prowadzone były przez kadrę obejmującą wychowawców, psychologa, pedagogów, logopedę oraz pracownika socjalnego.

W związku ze stanem zagrożenia epidemiologicznego COVID - 19 zajęcia stacjonarne prowadzone były zgodnie z obowiązującym na dany okres reżimem sanitarnym oraz z opracowanymi dla Placówek procedurami bezpieczeństwa.

W roku 2022 zatrudniony w Placówce SD1 psycholog pozostawał do dyspozycji rodziców podopiecznych, jak i również samych podopiecznych. Rodzice i opiekunowie mieli możliwość kontaktowania się z psychologiem we wszelkich kwestiach, które chcieli przedyskutować – najczęściej były to zagadnienia wychowawcze. Dzieci miały możliwość indywidualnego kontaktu ze specjalistą oraz udziału w grupowych formach pracy. Psycholog na bieżąco wymieniał i konsultował swoje spostrzeżenia płynące z obserwacji, z wychowawcami poszczególnych podopiecznych, brał udział w tworzeniu adekwatnych planów pracy indywidualnej i grupowej, a także uczestniczył w pracy zespołów dokonujących oceny aktualnej sytuacji dziecka w rodzinie.

Zatrudniony w Placówce SD1 pedagog wspierał pracę wychowawczą z dziećmi poprzez prowadzenie: zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, wyrównawczych, zajęć o charakterze socjoterapeutycznym, rozmów oraz indywidualnych zajęć z wychowankami w zakresie umiejętności poprawnego wywiązywania się z obowiązku szkolnego, radzenia sobie z agresją w sytuacjach trudnych, kształtowania i rozwijania umiejętności interpersonalnych, prawidłowej postawy moralnej czy kształtowania poprawnych relacji z rówieśnikami. Wspierał także

wychowawców w udzielaniu pomocy pedagogicznej, poprzez współpracę przy tworzeniu diagnoz oraz indywidualnych planów pracy z dzieckiem.

Pracownik socjalny w roku sprawozdawczym w Placówce SD1 współpracował z rodzicami w zakresie rozwijania kompetencji wychowawczych rodziców. Działania, które realizował w trakcie spotkań z rodzicami (w tym spotkań indywidualnych) oraz wizyt w środowiskach i domach podopiecznych były wspierane przez wszystkich pracowników Placówki poprzez prowadzenie rozmów i spotkań z rodzicami oraz organizowanie spotkań integracyjnych.

Realizując swoje zadania, Placówki współpracują na co dzień z różnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, do których należą m.in. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Siemianowicach Śląskich, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich, placówki służby zdrowia, Sąd Rodzinny, Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich. Pracownicy Placówki są także w stałym kontakcie z pedagogami i psychologami szkolnymi.

W roku 2022 przebywało narastająco:

- 1) w Placówce SD1 - 66 podopiecznych z 44 rodzin mieszkających przede wszystkim w centrum Siemianowic Śląskich, dzielnicach „Hugo” i „Nowy Świat”. W tej liczbie mieści się dziewięcioro dzieci, przyjętych jedynie na czas wakacji, w ramach pomocy rodzinom ukraińskim. Usługi świadczone dla dzieci w wieku od 2,5 do 14 lat. Dzieci uczęszczały do siemianowickich szkół podstawowych nr 3, 5, 6, 11,
- 2) w Placówce SD2 - 45 dzieci z 26 rodzin zamieszkujących przede wszystkim dzielnicę „Hugo”, osiedle Tuwim, Chemik oraz centrum Siemianowic Śląskich. Wiek dzieci zawierał się w przedziale od 2,5 do 15 lat. Podopieczni uczęszczali do siemianowickich szkół podstawowych nr 1, 3, 6, 11, 20, Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego i Publicznej Szkoły Podstawowej w Siemianowicach Śląskich, jedna podopieczna uczęszcza od września do Zespołu Szkół Cogito.

Obie Placówki świadczyły usługi dla dzieci w formie wyżywienia. Dzieci mogły skorzystać m.in. ze śniadań, obiadów i podwieczorków.

2.2.1. Realizacja zajęć dla dzieci w Placówkach

W 2022 roku Placówki realizowały następujące działania skierowane do dzieci:

- zajęcia kształtujące umiejętność prawidłowej realizacji obowiązku szkolnego;
- cotygodniowe zajęcia prowadzone w koedukacyjnych grupach wiekowych dla dzieci w wieku szkolnym oraz codzienne spotkania w grupach, mające na celu m.in. integrację grupy oraz profilaktykę;

- zajęcia plastyczne i praktyczno – techniczne;
- zajęcia muzyczne;
- zajęcia sportowe;
- zajęcia ekologiczne;
- zajęcia artystyczno – teatralne;
- zajęcia kształtujące i utrwalające poprawne nawyki higieniczne u dzieci, promujące zdrowy tryb życia;
- bieżące monitorowanie sytuacji szkolnej, socjalnej i bytowej podopiecznych;
- imprezy okolicznościowe, wycieczki, wyjścia, spacer.

2.2.2. Zajęcia, imprezy okolicznościowe oraz wycieczki organizowane w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Grupa dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczających do Placówki

Zajęcia realizowane dla grupy dzieci w wieku przedszkolnym obejmowały tematykę związaną z trwającą porą roku. Dzieci poznały charakterystyczne cechy danej pory roku, jak ubierać się adekwatnie do pogody, jakie plony można wtedy zebrać. Poszerzyła się ich elementarna wiedza o zmianach zachodzących w przyrodzie. Ważne jest aby wyrównać braki edukacyjne, które poprzez liczne zaniedbania mogą przyczynić się do późniejszych problemów w szkole. Dzieci uczyły się akceptowalnych społecznie zachowań, integrowały się w grupie i uczyły się współpracy. Poza tym organizowano liczne zajęcia, nazywane „świętami nietypowymi” co wiąże się z tym, że cały dzień koncentruje się wokół wybranego tematu. Są to różnorodne zajęcia, m.in. zajęcia z okazji *Dnia Matki, Dnia Dziecka, Dnia Ojca, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kubusia Puchatka, Dnia Dentysty, Dnia Książki dla Dzieci, Dnia Ziemi, Dnia Strażaka, Dnia Pszczoły, Dnia Kolorów, Dnia Muzyki, Dnia Czerwonego Kapturka, Dnia Przedszkolaka, Dnia Królika, Dnia Chleba, Dnia Dyni, Dnia Jeża, Dnia Pluszowego Misia.*

Dzień ziemi

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Dzień dentysty

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Korzystano także z możliwości jakie daje najbliższa okolica. Były to m.in.: spacery na Rynek Miejski, wyjścia do Parku Miejskiego, do Parku „Hutnik”, do Parku „Pszczelnik” oraz na Rzęsę, zabawy ruchowe na kompleksie sportowym „Sporcik”, wyjścia na wodny plac zabaw.

Wyjście na Rzęsę

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W ramach obchodów Dnia Książki odwiedzono Miejską Bibliotekę Publiczną. Ponadto z okazji Dnia Strażaka dzieci uczestniczyły w zajęciach na terenie jednostki Straży Pożarnej w Siemianowicach Śląskich.

Wizyta w Miejskiej Bibliotece Publicznej

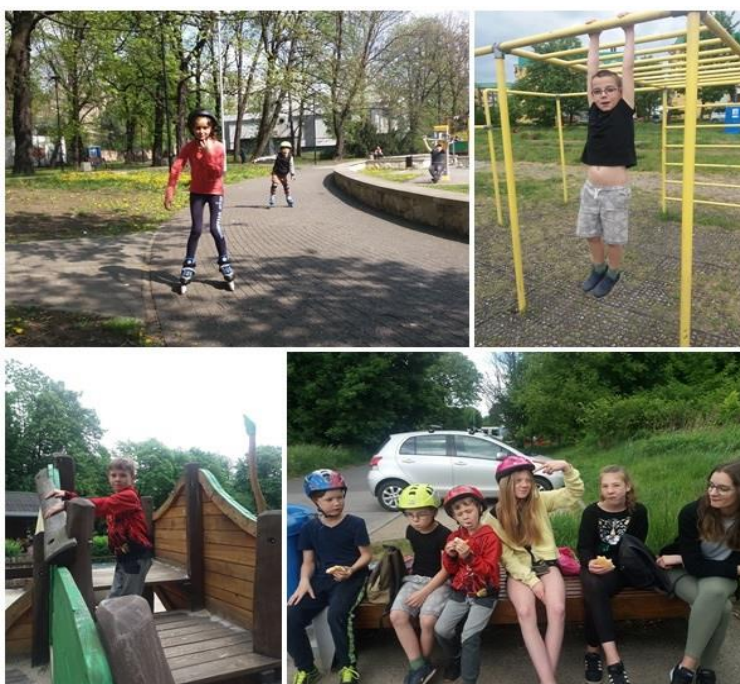

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W ciągu roku sprawozdawczego dla młodszych dzieci zorganizowano wiele imprez m.in. karnawałowy bal przebierańców, którego tematem przewodnim były stroje zwierzątek, pożegnano dzieci odchodzące do zerówek i publicznych przedszkoli, zorganizowano również konkurs plastyczny „Jesienne drzewo”.

Dzieci w wieku szkolnym uczestniczyły w następujących zajęciach: zajęcia grupowe, o charakterze socjoterapeutycznym, zajęcia indywidualne, korekcyjno-kompensacyjne, edukacyjne, artystyczne (plastyczno-techniczne m.in. „Podróż przez kontynenty”), ruchowe na boisku wielofunkcyjnym „Sporcik” i w Parku Hutnik (gry zespołowe, jazda na rowerze, rolkach, hulajnogach), wyjścia na plac zabaw, spacer do Parku Pszczelnik, nad Rzęsę, do Bażantarni, Parku Miejskiego.

Wycieczka rowerowa

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Poza zajęciami stacjonarnymi jak „Serduszkowy dzień” z okazji Walentynek, zorganizowano cykliczną grę edukacyjną „Strasznik” podczas której poza dobrą zabawą kształtowano umiejętność pracy w grupie.

Strasznik – gra grupowa

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Podopieczni brali udział w wyjściach do : Parku Atrakcji Ninja w Sosnowcu, Aquaparu Nemo w Dąbrowie Górniczej, na ściankę wspinaczkową Lagartos w SP 16 na Bańgowie, oraz uczestniczyli w zajęciach wspinaczkowych z instruktorem. Zorganizowano również wyjazd do Teatru Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana na spektakl „Złodziej Czasu”.

Wyjście na ściankę wspinaczkową i do Ninja Parku

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Świąteczne Spotkanie w Zespole Szkół Cogito

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W ramach współpracy z Zespołem Szkół „Cogito” zrealizowano warsztaty kulinarne w zakresie pieczenia i zdobienia pierników.

Młodzież wzięła udział w zajęciach edukacyjnych pt. „Magła, byfj, szrank – wnętrza, których nie znacie” zorganizowanych w Muzeum Miejskim. W czasie wakacji letnich organizowano wyjścia na: pływalnię miejską, wodny plac zabaw, basen w Parku Pszczelnik, do Strefy Wodnego Relaksu „Grabek” w Czeladzi.

Grupa brała również udział w dwóch szkoleniach z pierwszej pomocy przeprowadzonych przez Fundację Grot, w ramach, których odbyły się ćwiczenia praktyczne - resuscytacja krążeniowa dorosłych i dzieci, ćwiczenia z defibrylatorem AED oraz aplikacją wskazującą na stopień poprawności wykonania uciśnień klatki piersiowej.

Zajęcia przeprowadzone przez członków fundacji na rzecz bezpieczeństwa i obronności
„GROT”

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W 2022 roku zorganizowano trzy spotkania integracyjne z rodzicami. Spotkania miały na celu integrację społeczności lokalnej. Ponadto dzieci i rodzice mieli możliwość wspólnego spędzenia czasu.

W czerwcu na terenie ogrodu zorganizowano festyn rodzinny. Spotkanie rozpoczęło malowaniem twarzy, skręcaniem balonów oraz wykonywaniem brokatowych tatuaży. W czasie festynu przeprowadzono kilka konkursów dla rodziców z dziećmi, które zakończyły się wręczeniem nagród. Całe rodziny bawiły się razem przy muzyce. W trakcie przerw od zabaw był czas na grilla i słodki poczęstunek.

Festyn Rodzinny

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Dwukrotnie zorganizowano rodzinne plastyczne warsztaty świąteczne: wielkanocne i bożonarodzeniowe. Rodzice wraz z dziećmi wykonywali różnymi technikami ozdoby i kartki świąteczne. Nie zabrakło czasu na słodki poczęstunek oraz rozmowy wychowawców z rodzicami.

Wielkanocne warsztaty plastyczne

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Bożonarodzeniowe warsztaty plastyczne

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Zorganizowane również zostało spotkanie z Mikołajem. Kontynuowana była także tradycja obchodzenia urodzin każdego dziecka uczęszczającego do Placówki.

Wizyta Świętego Mikołaja

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

2.2.3. Zajęcia, imprezy okolicznościowe oraz wycieczki organizowane w Placówce Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Zajęcia dla grupy dzieci w wieku przedszkolnym przede wszystkim skupiały się na zajęciach integracyjnych, plastycznych, ale prowadzono także zajęcia związane z różnymi świętami i wydarzeniami podobnie jak w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego dla Dzieci. Były to m.in. zajęcia z okazji *Walentynek*, *Dnia Kobiet*, *Pierwszego Dnia Wiosny*, *Dnia Ziemi*, *Dnia Flagi*, *Dnia Matki*, *Dnia Dziecka*, *Dnia Ojca*, *Dnia Chłopaka*, *Dnia Morza*, *Dnia Dyni*, *Dnia Pluszowego Misia*. Na początku roku odbył się także karnawałowy bal przebierańców.

Organizowano wyjscia do: kina Cinema City w Katowicach, w okresie ferii zimowych oraz wakacji wyjscia do kina Maks w Parku Tradycji, wyjście do Teatru Ateneum w Katowicach, wyjście do chorzowskiego ogrodu zoologicznego, wycieczka do zabytkowej kopalni Luiza w Zabrze, wyjazd do Planetarium w Chorzowie.

Wyjście ogrodu zoologicznego

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Wyjście do Planetarium

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Zorganizowano również wyjścia na Rynek Miejski, spacer do parku miejskiego, do parku „Hutnik” i „Górnika”, wyjścia na spacer na Rzęsę, spotkania przy grillu na świetlicowym placu zabaw, w okresie letnim wyjścia na plac wodny Jordan.

W ramach projektu „Rozwój Usług Społecznych w Siemianowicach Śląskich”. podopieczni brali również udział w cyklicznych zajęciach z robotyki, tanecznych oraz ogólnorozwojowych. Dzieci miały również zapewnioną pomoc psychologa oraz logopedy. Natomiast dzieci w wieku szkolnym miały zapewnione korepetycje z matematyki, języka polskiego oraz języka angielskiego.

Zajęcia z robotyki.

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W grupie dzieci w wieku szkolnym odbyły się zajęcia między innymi z okazji: *Dnia Babci i Dziadka, Walentynek, Dnia Kobiet, Pierwszego Dnia Wiosny, Dnia Flagi, Dnia Matki, Dnia Ojca, Dnia Dyni i Dnia Chłopaka*. W okresie ferii zimowych organizowane były wyjścia na lodowisko Pszczelnik, wyjście edukacyjne do Muzeum Śląskiego na zajęcia „Na tropie Tomka,„. W okresie wakacyjnym odbyła się wycieczka do zabytkowej Sztolni Luiza w Zabrze oraz do kopalni srebra w Tarnowskich Górach.

Wyjazd do Sztolni Luiza w Zabrze

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Wyjście do Sali zabaw HOPSA

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Podopieczni brali udział w wycieczkach rowerowych do Parku Miejskiego, wyjściach na spacer do Lasku Bytkowskiego, nad Staw Rzęsa, wyjściach na rolki i hulajnogi, wyjściach na teren Młodzieżowego Domu Kultury Jordan m.in. na wodny plac zabaw, wyjściach na basen, do Kina Cinema City w Katowicach oraz kina „Maks” w Parku Tradycji, wyjazd do śląskiego ogrodu zoologicznego w Chorzowie, grille integracyjne na terenie placówkowego placu zabaw, wyjazd do Planetarium Śląskiego oraz wyjazd do parku trampolin „Hopsa” w Chorzowie.

W ramach współpracy z rodzicami przeprowadzono warsztaty wielkanocne, podczas których dzieci zostały obdarowane paczkami. Z okazji Dnia Dziecka zorganizowano spotkanie z rodzicami, podczas którego dzieci wzięły udział w przygotowanych dla nich grach, konkursach i zabawach oraz zostały obdarowane prezentami.

Kolejnym ważnym wydarzeniem było spotkanie z okazji zakończenia lata, który uświetnił pokaz Uniwersytetu Rozwoju – eksperymenty chemiczne oraz poznawanie zmysłów smaku, węchu i słuchu. Po warsztatach do podopiecznych dołączyli rodzice aby uczestniczyć w konkursie „Mały mam talent” przygotowanym przez dzieci.

Pokaz uniwersytetu rozwoju

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

„Mały Mam talent”

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Na koniec roku 2022 tradycyjnie odbyło się spotkanie z Mikołajem, na którym dzieci otrzymały paczki świąteczne przygotowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Siemianowicach Śląskich. Uroczysta Wigilia w której wzięły udział dzieci oraz pracownicy Placówki, po której dzieci znalazły pod choinką wymarzone prezenty gwiazdkowe, które w tym roku zostały przekazane przez pracowników Szpitala Miejskiego w Siemianowicach Śląskich, zakończyła cykl świątecznych spotkań.

Prezenty od pracowników szpitala

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Wizyta św. Mikołaja

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Zajęcia prowadzone w Placówkach miały na celu wsparcie całościowego rozwoju dzieci przez proces wychowania, opieki i nauki.

Dzięki systematycznej pracy z podopiecznymi i ich rodzinami, szkołami oraz innymi instytucjami udało się częściowo zniwelować zaniedbania w sferze socjalno-bytowej i wychowawczej u dzieci poprzez:

- poprawę ich codziennego funkcjonowania w społeczeństwie;
- zmniejszenie prawdopodobieństwa sięgnięcia przez dzieci po alkohol i narkotyki;
- efektywniejsze radzenie sobie ze stresem i problemami dnia codziennego;
- odkrywanie swoich zainteresowań, hobby, mocnych stron i potencjału;
- wzmocnienie poczucia własnej wartości;
- nabycie umiejętności nawiązywania i utrzymywania bliskich relacji z innymi ludźmi;
- rozwinięcie umiejętności komunikacyjnych (w tym konstruktywnego wyrażania swoich emocji, uczuć i potrzeb);
- efektywniejsze funkcjonowanie w grupie rówieśników;
- poprawę wyników w nauce;
- nabycie chęci i umiejętności konstruktywnego spędzania czasu wolnego;
- częściową poprawę w zakresie wypełniania przez rodziców ich ról.

Zajęcia edukacyjne

Źródło: Dokumentacja własna Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

2.2.4. Kadra w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Personel Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci (SD1) na koniec 2022 roku składał się z 11 osób zatrudnionych na 9,875 etatu. W skład zespołu pracowników wchodził kierownik, pracownik socjalny, wychowawcy, pedagog, psycholog oraz pracownicy obsługi – pomoc kuchenna i osoby sprząające.

W Placówce Wsparcia Dziennego dla Dzieci (SD2) zatrudnionych było 6 osób na 5,25 etatu - wychowawcy oraz pracownicy obsługi – pomoc kuchenna i osoba sprząająca.

2.2.5. Bezpieczeństwo i higiena pracy w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Dbając o bezpieczeństwo i higienę pracy dokonano przeglądu budowlanego, pięcioletniego przeglądu instalacji elektrycznej, oświetlenia i instalacji odgromowej w obiekcie przy ul. Śniadeckiego 13 (SD1). Przeprowadzono również audyt HACCP (SD1). Ponadto w obydwu obiektach raz na kwartał dokonywano przeglądu z zakresu dezynsekcji i deratyzacji. Na bieżąco dokonywano również przeglądów instalacji: gazowej, kominiarskiej, pieca CO oraz gaśnic.

2.2.6. Wyposażenie w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci (SD1) została doposażona w głośnik bluetooth. Zakupiono odkurzacz z funkcją prania dywanów.

Do Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci (SD2) zakupiono głośnik bluetooth, 2 tablety dla dzieci, strój św. Mikołaja, artykuły agd. Placówki zostały doposażone w materiały plastyczne oraz sportowe.

2.2.7. Szkolenia dla pracowników w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W ramach środków przeznaczonych na doskonalenie kadry Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci, pracownicy brali udział w szkoleniach podnoszących kompetencje i kwalifikacje zespołu. Szkolenia przeprowadził Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny „Metis” w wymiarze 9h dydaktycznych i obejmowały tematykę: *„Ćwiczenia zmysłowo-ruchowe dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym”*, *"Pokaż mi swoje emocje – zabawy dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym"*, *"Psychologiczna rola planów i marzeń"*

3. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

W sytuacji gdy dziecko nie ma zapewnionej opieki i wychowania przez rodziców biologicznych umieszczane jest w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcze:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i specjalistyczna;
- 2) rodzinny dom dziecka.

Ustanowiona przez sąd rodzina zastępcza zostaje objęta opieką organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Poza ustawową pomocą finansową na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, może ona liczyć również na wsparcie w innych formach, chociażby opiekę i wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracownika socjalnego czy poprzez poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, pedagogiczne).

3.1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej

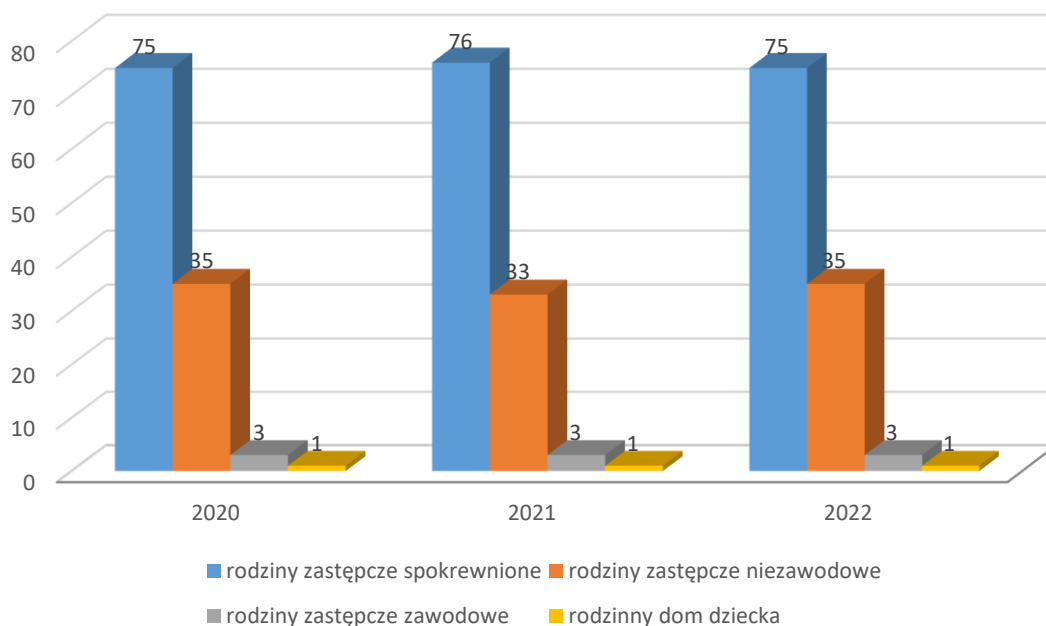
- 1) Liczba podmiotów pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej.

Na terenie Siemianowic Śląskich funkcjonują rodziny zastępcze zawodowe, rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zastępcze spokrewnione oraz rodzinny dom dziecka.

W roku 2022 na terenie Miasta funkcjonowało 114 rodzin zastępczych. Grupa ta obejmowała: 75 rodzin zastępczych spokrewnionych, 35 rodzin zastępczych niezawodowych, 3 rodziny zastępcze zawodowe oraz 1 rodzinny dom dziecka. W 2022 r. nie utworzono nowych rodzin zastępczych zawodowych, w tym specjalistycznych.

Poniższy wykres przedstawia strukturę rodzinnej pieczy zastępczej na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Wykres nr 1. Struktura rodzinnej pieczy zastępczej wg rodzaju w latach 2020-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

2) Liczba dzieci w poszczególnych podmiotach rodzinnej pieczy zastępczej

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2022 r. najczęściej było rodzin zastępczych wychowujących 1 przyjęte dziecko, i takich rodzin było 81. Pod opieką 21 rodzin zastępczych wychowywało się 2 dzieci, 10 rodzin sprawowało opiekę nad 3 dziećmi, a 1 rodzina nad 4 dziećmi. Pod opieką rodzinnego domu dziecka było łącznie (narastająco od początku roku) 13 dzieci.

Tabela nr 2. Rodziny zastępcze w 2022 roku, wg liczby przyjętych dzieci.

Liczba przyjętych dzieci	Rodziny Spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodzinny Dom Dziecka	Razem
	L. b	L. b	L. b	L. b	L. b
Rodziny z 1 dzieckiem	54	27	0	0	81
Rodziny z 2 dziećmi	14	5	2	0	21
Rodziny z 3 dziećmi	6	3	1	0	10
Rodziny z 4 dziećmi	1	0	0	0	1
Rodziny z 5 dziećmi	0	0	0	0	0
Rodziny z 6 i więcej dziećmi	0	0	0	1	1
Razem	75	35	3	1	114

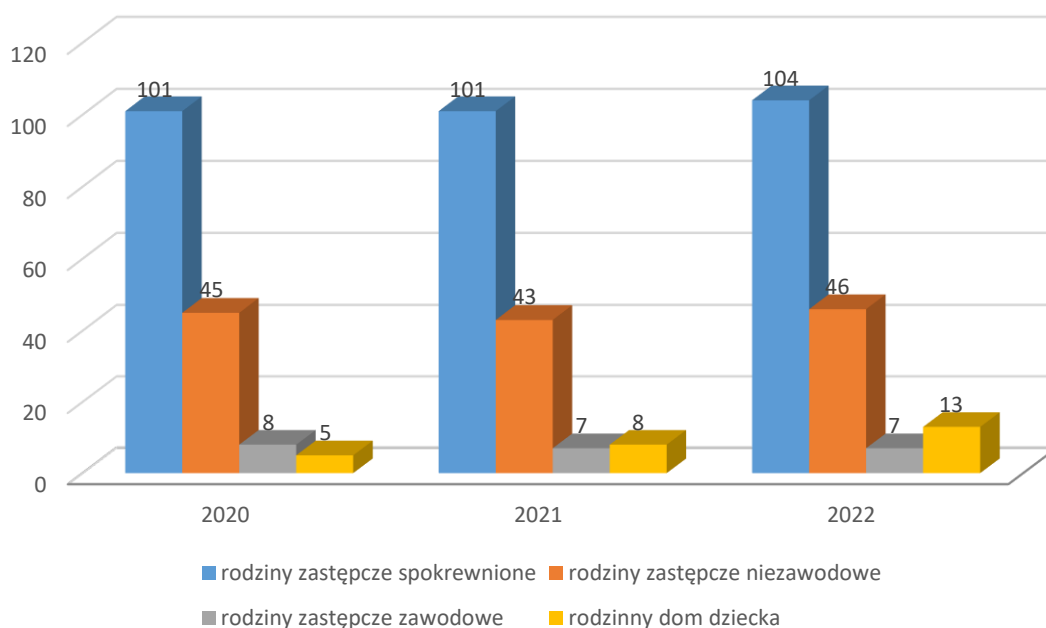
Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji MOPS

3) Typy rodzin zastępczych i liczba dzieci w nich umieszczonych.

W roku sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 170 dzieci: 104 w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 46 w rodzinach zastępczych niezawodowych, 7 w rodzinach zastępczych zawodowych, 13 w rodzinnym domu dziecka.

Poniższy wykres przedstawia strukturę rozmieszczenia dzieci w 3 ostatnich latach.

Wykres nr 2. Liczba dzieci wg typu rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020- 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

4) Wiek dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i w rodzinnym domu dziecka.

Dane w poniższej tabeli wskazują, że najwięcej dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej jest w wieku 7- 13 lat (59 dzieci) oraz w wieku 14-18 lat (52 dzieci). Ponadto znaczna grupa dzieci osiągnięcych pełnoletność zdecydowała się na pozostanie w rodzinnej pieczy zastępczej, jednocześnie kontynuując naukę.

Tabela nr 3. Wiek dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i w rodzinnym domu dziecka w roku 2022

Przedział wiekowy	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodzinny Dom Dziecka	Razem
0-3	3	0	0	9	12
4-6	3	3	1	3	10
7-13	36	20	3	0	59
14-18	40	12	0	0	52
powyżej 18	22	11	3	1	37
Razem	104	46	7	13	170

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

5) Liczba dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ze względu na zły stan zdrowia (choroby przewlekłe, w tym choroby sprzężone) część wychowanków rodzin zastępczych posiada orzeczenie o niepełnosprawności (dzieci do lat 16) oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (po ukończeniu 16 lat). W 2022 roku spośród 170 dzieci, 21 wychowanków miało orzeczoną niepełnosprawność bądź stopień niepełnosprawności.

6) Wiek osób pełniących funkcję rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka.

W roku 2022 największą część rodzin zastępczych stanowiły rodziny, w których osoby pełniące tę funkcję były w wieku 61-70, i takich osób było 39. Znaczną grupę stanowili również rodzice zastępczy w wieku 51-60 lat (33 osoby). Rodziców zastępczych w przedziale wiekowym 41-50 lat było 17. Nie było osób pełniących funkcję rodziców zastępczych do 21 roku życia.

Poniżej w tabeli zamieszczono szczegółowy podział.

Tabela nr 4. Wiek osób pełniących funkcję rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka w roku 2022.

Przedział wiekowy osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodzinny Dom Dziecka	Razem
Do 21 lat	0	0	0	0	0
22-30	2	2	0	0	4
31-40	5	8	0	0	13
41-50	4	12	1	0	17
51-60	24	6	2	1	33
61-70	32	7	0	0	39
71 lat i więcej	8	0	0	0	8
Razem	75	35	3	1	114

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

7) Rodzaje sieroctwa

Najczęstszym rodzajem sieroctwa wśród dzieci umieszczonych w różnych typach rodzin zastępczych jest sieroctwo społeczne, tj. stan, w którym dziecko jest pozbawione opieki rodzicielskiej z innych powodów niż śmierć rodziców. Przykładem sieroctwa społecznego są: dezintegracja rodziny (w wyniku rozwodu lub braku związków emocjonalnych), niewłaściwa atmosfera wychowawcza, brak jednolitego kierunku w wychowaniu, zjawiska patologii społecznych (jak prostytutka, przestępczość, narkomania, alkoholizm), choroby psychiczne lub somatyczne rodziców. Powyższe zjawisko w 2022 r. dotyczyło 135 dzieci. Ze względu na półsieroctwo (śmierć jednego z rodziców przy jednoczesnych niewystarczających kompetencjach wychowawczych drugiego rodzica) w rodzinach zastępczych przebywało 18 dzieci, natomiast z powodu sieroctwa zupełnego (śmierć obojga rodziców) pod opieką rodzin zastępczych znajdowało się 17 dzieci.

Tabela nr 5. Rodzaje sieroctwa wśród dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 roku.

Rodzaje sieroctwa	2022 rok
Sieroctwo zupełne	17
Sieroctwo społeczne	135
Półsieroctwo	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

3.2. Rodzinny Dom Dziecka.

W 2022 r. na terenie naszego powiatu funkcjonował jeden rodzinny dom dziecka (RDD). Pod opieką osoby pełniącej funkcję RDD (narastająco od początku roku) łącznie przebywało 13 dzieci w wieku: 5 lat, 19 lat, 1,5 roku, 9 m-cy, 1 rok, 1,5 roku, 4 lata, 3 lata, 2,5 roku, 4 lata, 3 lata, 2 lata, 1 rok. RDD jest objęty pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który stara się na bieżąco wspierać osobę pełniącą tę funkcję w pojawiających się trudnościach. Ponadto osoba prowadząca rodzinny dom dziecka stale podwyższa swoją wiedzę, oraz kompetencję poprzez udział w szkoleniach. W roku sprawozdawczym były to: „Przemoc wobec dziecka. Wrażliwość na sygnały świadczące o nadużyciu”, „FASD i emocje”, „ Czy to dziecko jest złe? Mity i prawdy. Akceptacja, zrozumienie i empatia jako klucz do zbudowania dobrej relacji dziecko-dorośli, w tym z uwzględnieniem niepełnosprawności”.

Drugi rodzinny dom dziecka funkcjonuje na terenie Szczyrku. Pod opieką osoby sprawującej funkcję RDD znajduje się 3 dzieci w wieku 17 lat, 19 lat i 20 lat.

3.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wykonują zadania zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich w 2022 roku zatrudniał 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy współpracują z rodzinami zastępczymi na ich wniosek. W roku sprawozdawczym takich rodzin było 80, w tym: 52 rodziny spokrewnione, 27 rodzin niezawodowych i 1 rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze, które nie wnioskuje o przyznanie koordynatora, objęte są wsparciem pracownika socjalnego. W 2022 roku pracownik socjalny miał pod swoją opieką 34 rodziny zastępcze, w tym: 3 rodziny zastępcze zawodowe, 8 rodzin zastępczych niezawodowych i 23 rodziny zastępcze spokrewnione.

Poniższa tabela zawiera informacje na temat liczby rodzin zastępczych, z którymi pracowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 6. Liczba rodzin, z którymi pracowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 roku.

Rodzaj rodzin	Liczba rodzin objętych pomocą koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
rodziny zastępcze spokrewnione	52
rodziny zastępcze niezawodowe	27
rodziny zastępcze zawodowe	0
rodzinny dom dziecka	1
Razem	80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny, we współpracy z psychologiem, na zlecenie sądu wydaje opinię o osobach będących kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W 2022 roku na wniosek sądu wydano 16 takich opinii.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, we współpracy z ustanowioną przez sąd rodziną zastępczą, sporządza roczny plan pracy. Podsumowaniem realizowanego planu jest roczne sprawozdanie. Do obowiązków koordynatora należy sporządzanie okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej. Oceny tej dokonuje w oparciu o kontakty z rodziną oraz posiedzenia zespołu, który tworzą przedstawiciele instytucji współpracujących i wspierających rodzinę oraz dziecko, odpowiednio do sytuacji dziecka. W skład zespołu wchodzi pracownicy instytucji oświatowych (psycholodzy, pedagodzy, wychowawcy), kuratorzy sądowi, przedstawiciele ośrodka adopcyjnego, asystenci rodziny, pracownicy socjalni, a także opiekunowie zastępczy i rodzice biologiczni.

W roku sprawozdawczym odbyło się 260 posiedzeń zespołów.

Obszarem działania koordynatorów jest również współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny – której celem jest koordynacja działań wspierających.

Dzięki stałemu kontaktowi z rodziną, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej diagnozuje jej problemy, określa potrzeby i udziela stosownego wsparcia.

3.4. Szkolenia dla rodzin zastępczych

W 2022 r. MOPS skierował na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej 9 osób, z czego 6 zdobyły kwalifikacje i zakończyły szkolenie, a 3 są w trakcie odbywania szkolenia. Szkolenie zostało przeprowadzone przez Fundację MAIO z siedzibą we Wrocławiu i odbyło się w formie zajęć online. Kandydaci zostali poddani diagnozie psychologiczno-pedagogicznej przeprowadzonej pod kątem spełniania przez nich warunków w zakresie posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W roku sprawozdawczym odbyło się szkolenie dla funkcjonujących rodzin zastępczych i osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka w celu podniesienia ich kompetencji w opiece nad dziećmi. Temat szkolenia brzmiał „Czy to dziecko jest złe? Mity i prawdy. Akceptacja, zrozumienie i empatia jako klucz do zbudowania dobrej relacji dziecko-dorosły, w tym z uwzględnieniem niepełnosprawności”. Szkolenie objęło 10 osób w wymiarze 20 godzin lekcyjnych.

3.5. Projekty i programy wspierające rodziny

3.5.1. Program Asystent Rodziny

MOPS otrzymał z Funduszu Pracy środki w kwocie 9.000 zł, przeznaczone na dofinansowanie kosztów wypłaty dodatków do wynagrodzenia dla asystentów rodziny. Była to dotacja w ramach „Programu Asystent Rodziny na rok 2022”.

3.5.2. Promocja Rodzicielstwa Zastępczego

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich od lat prowadzi kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze „Otwórz drzwi swojego serca”. W 2022 roku w ramach akcji ukazały się artykuły w lokalnych mediach oraz w Dzienniku Zachodnim, opublikowany został wywiad, z którego czytelnicy dowiedzieli się m.in. jak zostać rodziną zastępczą, i na jaką pomoc mogą liczyć rodzice zastępczy. Ponadto promocja rodzicielstwa zastępczego była prowadzona podczas lokalnych festynów.

Podczas pikniku zorganizowanego przez Zespół Szkół Integracyjnych nr 20, rozdawane były ulotki a przy stoisku można było uzyskać informacje na temat procedury zastania rodzicem zastępczym. Ponadto dla najmłodszych przygotowane zostały atrakcje w formie modelowania balonów oraz animacji prowadzonych przez superbohaterów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Promocja rodzicielstwa zastępczego odbyła się również w Parku Tradycji podczas Pikniku Zdrowia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Dni Siemianowic Śląskich to czas obfitujący w wiele atrakcji skierowanych do wszystkich mieszkańców naszego miasta. MOPS w tych dniach również prowadził kampanię „Otwórz drzwi swojego serca”, chcąc tym samym dotrzeć do jak największej grupy osób, rozważających pozostanie rodziną zastępczą

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

3.6. Świadczenia finansowe na rzecz rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka

Świadczenia finansowe na rzecz rodzin zastępczych

Rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie Siemianowic Śląskich Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił następujące świadczenia:

1) w ramach zadań własnych powiatu:

- **1.782.681,49 zł** - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci i pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka;
- **16 850 zł** - jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami 22 dzieci przyjmowanych do 14 rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka;
- **20.263,09 zł** - środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka;
- **4.100 zł** - środki finansowe na pokrycie kosztów niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym dla osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka;

Ponadto MOPS wypłacił wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwotach:

- **134.864,82 zł** dla 4 rodzin zastępczych zawodowych;
- **88 524,74 zł** dla 2 osób prowadzących rodzinny dom dziecka (rodzinny dom dziecka na terenie Siemianowic Śląskich, i w Szczyrku);
- **67.572,72 zł** dla 2 osób zatrudnionych w 1 rodzinnym domu dziecka do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, przy czym stawka za godzinę wynosiła 19,70 zł brutto, natomiast łączna ilość godzin przepracowana przez obydwie osoby wynosiła 3120,

2) w ramach zadań zleconych:

- **269.003,45 zł** - dodatek wychowawczy dla 112 dzieci przebywających w 83 rodzinach zastępczych i 1 rodzinnym domu dziecka;

79730,42zł – dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego dla 36 dzieci przebywających w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych nr 1, nr 2 i nr 3 w Siemianowicach Śląskich który był wypłacany do 31 maja 2022 roku.

3.7. Postępowania administracyjne z zakresu opłat rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

MOPS prowadzi postępowania administracyjne w przedmiocie ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej jako jednostka właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka czy placówce opiekuńczo wychowawczej. Ustalenie opłaty następuje w drodze decyzji administracyjnej, od której służy odwołanie na zasadach określonych w kodeksie postępowania administracyjnego.

Obowiązek ustalania opłat wynika z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, natomiast szczegółowe warunki umarzania w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odraczania terminu płatności, rozkładania na raty lub odstąpienia od ustalania opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, reguluje uchwała Rady Miasta Siemianowic Śląskich nr 537/2014 z dnia 30.10.2014 r. Decyzja w sprawie ustalenia lub odstąpienia od ustalania opłaty wydawana jest na podstawie zgromadzonych dokumentów umożliwiających rozeznanie sytuacji socjalno-bytowej rodziny.

Zgodnie z zapisami w/w ustawy opłatę, rodzice ponoszą od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej i odpowiadają za nią solidarnie. Od opłaty naliczane są odsetki ustawowe od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym decyzja ustalająca opłatę stała się ostateczna. Należności z tytułu nieponoszenia opłaty podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 293 decyzji dotyczących przedmiotowej opłaty – wszystkie dotyczyły odstąpienia od ustalania opłaty. Najczęstszymi powodami odstąpienia od ustalania opłaty były dochody nie przekraczające kryterium dochodowego, niepełnosprawność, bezrobocie, wychowywanie przez rodzinę innych małoletnich dzieci, a także partycypowanie w kosztach utrzymania dziecka w pieczy zastępczej poprzez regulowanie na ich rzecz alimentów.

4. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W Siemianowicach Śląskich w 2022 r. funkcjonowały trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- Placówka Opiekuńczo – Wychowawczą nr 1 (w skrócie POW nr 1),
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawczą nr 2 (w skrócie POW nr 2),
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawczą nr 3 (w skrócie POW nr 3).

Swoje działania prowadziły w pięciu całodobowych mieszkaniach koedukacyjnych które przeznaczone są dla 38 dzieci. Pobyt wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest możliwy również po osiągnięciu przez nich pełnoletności jeżeli kontynuują naukę do czasu ukończenia 25 roku życia, na zasadach określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze spełniały podstawowe funkcje rodziny, w zakresie opieki i wychowania zapewniając wychowankom wszechstronną opiekę oraz stwarzając im warunki sprzyjające do prawidłowego rozwoju. Ponadto Placówki współpracowały z rodzinami biologicznymi dzieci w celu usprawnienia ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz ewentualnego powrotu do domu rodzinnego.

Pomimo tego, że w Siemianowicach Śląskich w ramach trzech placówek funkcjonowało pięć mieszkań zapewniających łącznie 38 miejsc zachodziła konieczność umieszczania dzieci również poza miastem. Wynika to z faktu, że liczba dzieci, którym MOPS jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązany był zapewnić miejsce w pieczy zastępczej była większa niż ilość wolnych miejsc zapewnionych zarówno przez POW, jak i podmioty rodzinnej pieczy zastępczej.

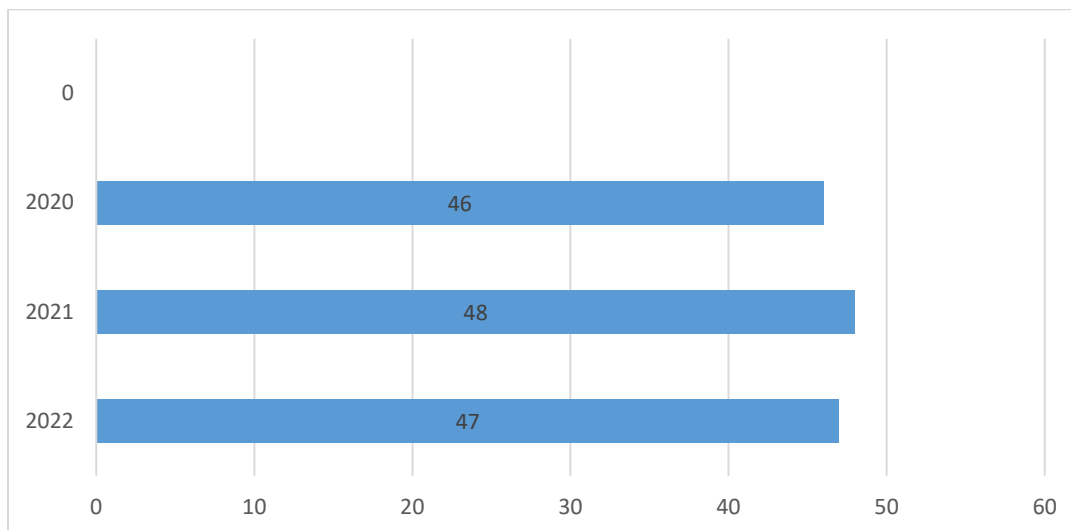
W 2022 r. umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej 47 dzieci, z czego część z nich zmieniała formę pieczy zastępczej zgodnie z poniższym wykazem:

- 16 dzieci zostało bezpośrednio i docelowo umieszczonych w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych nr 1, nr 2 i nr 3 w Siemianowicach Śląskich,
- 10 dzieci zostało tymczasowo umieszczonych w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych nr 1, nr 2 i nr 3 w Siemianowicach Śląskich, a następnie:
 - 2 z nich zostało umieszczone w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych funkcjonujących poza miastem,
 - 2 zostało umieszczone w rodzinie zastępczej na terenie Siemianowic Śląskich,
 - 6 zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych poza miastem,
- 21 dzieci zostało bezpośrednio umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Siemianowic Śląskich.

Poniżej znajduje się wykres obrazujący liczbę dzieci, które MOPS umieścił w pieczy zastępczej w latach 2020-2022. Analiza danych pokazuje, iż liczba dzieci umieszczonych

w ostatnich trzech latach utrzymuje się na stałym poziomie.

Wykres nr 3. Ilość dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2020-2022

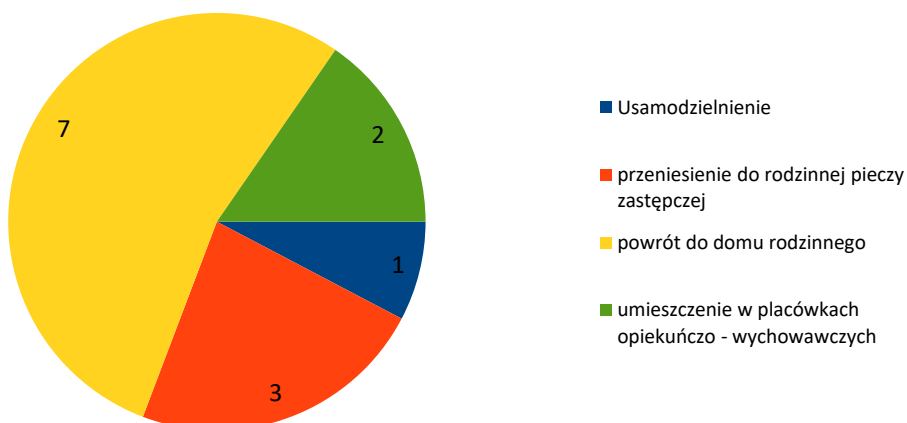

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

W roku 2022 r. 13 wychowanków opuściło instytucjonalną pieczę zastępczą funkcjonującą na terenie Siemianowic Śląskich. w tym:

- 1 osoba po osiągnięciu pełnoletności rozpoczęła proces usamodzielnienia,
- 3 dzieci zostało przeniesionych do rodzinnej pieczy zastępczej na terenie całego kraju,
- 7 dzieci powróciło do domu rodzinnego,
- 2 dzieci umieszczono w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych.

Wykres nr 4. Przyczyny opuszczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2022 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, a także średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W związku z powyższym w przedmiotowej sprawie zawierane są porozumienia pomiędzy powiatami.

W 2022 r. zawarto:

- 11 porozumienia z powiatami, na terenie których w rodzinnej pieczy zastępczej zostały umieszczone dzieci pochodzące z Siemianowic Śląskich,
- 10 porozumień z powiatami, na terenie których w instytucjonalnej pieczy zastępczej zostały umieszczone dzieci pochodzące z Siemianowic Śląskich,

4.1. Umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej

Od kilku lat zauważyć można deficyt miejsc w pieczy zastępczej. Szczegółne trudności sprawia zapewnienie opieki dzieciom w wieku do 10 roku życia. Zgodnie z art. 95 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w/w dzieci powinny zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, niestety występuje niedobór kandydatów na rodziców zastępczych. MOPS zapewnia małoletnim miejsca w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie całej Polski. W 2022 r. dzieci zostały umieszczone w rodzinach zastępczych w Namysłowie (woj. opolskie), w Białobrzegach (woj. mazowieckie), w Rawiczu (woj. wielkopolskie), w Limanowej (woj. małopolskie) oraz w Kartuzach (woj. pomorskie).

Od kilku lat MOPS zawiera umowy z korporacją taksówkarską na dowóz dzieci do pieczy zastępczej. W 2022 r. przewieziono 15 dzieci ,wykonano 13 kursów na łączną kwotę 4176,82 zł.

5. USAMODZIELNIANI WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Kwestie dotyczące osób usamodzielnianych zostały uregulowane zarówno w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jak i w ustawie o pomocy społecznej. Osoby usamodzielniane to osoby, które:

- zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - do uzyskania pełnoletności na mocy postanowień sądów pozostawały w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- zgodnie z ustawą o pomocy społecznej - do uzyskania pełnoletności przebywały w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym.

Pełnoletni wychowankowie mogą otrzymać wsparcie w formie pieniężnej oraz niepieniężnej. Forma pieniężna obejmuje:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej lub rzeczowej,
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

Forma niepieniężna obejmuje:

- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pobyt w mieszkaniu chronionym,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc w postaci pracy socjalnej.

W 2022 roku usamodzielnieni wychowankowie korzystali z różnych form wsparcia przysługujących im na podstawie obowiązujących aktów prawnych. W poniższej tabeli znajdują się dane liczbowe odnośnie otrzymanych przez nich świadczeń.

Tabela nr 7. Rodzaje pomocy udzielonej usamodzielnianym wychowankom w 2022 roku.

Rodzaje pomocy	Liczba wychowanków:	
	rodzin zastępczych	placówek
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	19	20
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	5	6
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	5	2
Praca socjalna	26	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

5.1. Pomoc kontynuowanie nauki

Pomoc na kontynuowanie nauki w roku sprawozdawczym przysługuje osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę: w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, na kursach (jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia) u pracodawców w celu przygotowania zawodowego. Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosiła:

- w przypadku osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą - do m-ca 05.2022 r. 566 zł miesięcznie, natomiast od m-ca 06.2022 r. 595 zł miesięcznie,
- w przypadku osób opuszczających dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisku dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym – 551,10 zł miesięcznie.

W 2022 r., usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych wypłacono świadczenia z tytułu przyznanej pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki w łącznej wysokości 88.796,06 zł, natomiast usamodzielnianym wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych i młodzieżowych ośrodków wychowawczych 101.381,52 zł.

5.2. Pomoc na usamodzielnienie

Pomocy pieniężnej na usamodzielnienie udziela się na wniosek osoby usamodzielnianej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Świadczenie to przyznawane jest w celu poprawy

warunków mieszkaniowych oraz podniesieniu kwalifikacji zawodowych osób usamodzielnianych. Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia.

W roku 2022 roku przedmiotową pomoc przyznano łącznie 11 usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej. Wszystkie świadczenia zostały wykorzystane na poprawę warunków mieszkaniowych (głównie remonty otrzymanych lokali z zasobów komunalnych oraz doposażenie mieszkań w meble i urządzenia gospodarstwa domowego). Pomoc na usamodzielnienie do miesiąca 05.2022 r. wynosiła 3730 zł do 7458 zł, natomiast od miesiąca 06.2022 r. kwoty te zostały zwaloryzowane do wysokości 3921 zł do 7839 zł, wysokość świadczenia uzależniona była od okresu pobytu oraz formy pieczy zastępczej, którą opuścił usamodzielniany wychowanek. Ogólna kwota przekazanej pomocy pieniężnej wyniosła 75.224 zł.

5.3. Pomoc na zagospodarowanie

Usamodzielniani wychowankowie mają możliwość skorzystania z pomocy na zagospodarowanie w formie pieniężnej lub rzeczowej.

W 2022 r. pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej o łącznej wartości 12.299 zł przyznano 7 usamodzielnianym wychowankom. Pomoc ta była wypłacana w wysokości 1763 zł i 1782 zł. Pomoc obejmowała materiały budowlane, meble, niezbędne przedmioty codziennego użytku. Jej celem było poprawienie warunków mieszkaniowych usamodzielnianych osób.

5.4. Mieszkanie chronione treningowe

Mieszkanie chronione treningowe w Siemianowicach Śląskich przy ul. Hutniczej 17/3 funkcjonuje od kwietnia 2011 r. i jest przeznaczone dla osób opuszczających całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjne, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Daje schronienie pełnoletnim osobom usamodzielniającym się, w sytuacji braku możliwości powrotu do domu rodzinnego na czas odpowiedni do uzyskania samodzielnego mieszkania oraz nabycia umiejętności społecznych. Osoba usamodzielniana może przebywać w mieszkaniu chronionym przez okres niezbędny do usamodzielnienia (maksymalnie do 25 roku życia), a czas trwania jej pobytu przedłuża się co 6 miesięcy, jeśli zachodzi taka konieczność.

Warunki ubiegania się o pobyt w mieszkaniu chronionym to:

- ukończenie 18 roku życia,
- posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia,
- rozpoczęcie lub gotowość do rozpoczęcia procesu usamodzielnienia z chwilą uzyskania skierowania do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym treningowym,
- zdolność do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,
- brak tytułu prawnego do innego lokalu bądź w przypadku posiadania takiego uprawnienia brak możliwości z jego wykorzystania.

W mieszkaniu znajdują się 3 pokoje mieszkalne dla 3 usamodzielnianych osób. Koszty utrzymania mieszkania pokrywane są ze środków finansowych gminy. Wydatki na utrzymanie mieszkania chronionego obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 8. Koszty utrzymania mieszkania chronionego w 2022 roku.

Przeznaczenie wydatków	Kwota wydatków
Bieżące utrzymanie – zakup energii elektrycznej, gazu, wody	14.044,38 zł
Zakup materiałów i wyposażenia	1.491,23 zł
Opłaty za gospodarowanie odpadami	878,35 zł
Razem	16.413,96 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

W 2022 r. w mieszkaniu przebywały 3 osoby usamodzielniane, w tym 1 wychowanka rodziny zastępczej oraz 2 wychowanki placówki opiekuńczo- wychowawczej. Mieszkańcy kontynuowali naukę lub pracowali. Złożyli wnioski o przydzielenie mieszkań socjalnych z zasobów miasta. Odpłatność wynosi od 10 do 35 % dochodu osoby przebywającej w mieszkaniu chronionym treningowym.

5.5. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej często zmagają się z istotnym problemem dotyczącym uzyskania własnego lokalu mieszkalnego. Nie są w stanie sami zakupić mieszkania na wolnym rynku czy wynająć, ponieważ z racji swojego młodego wieku najczęściej uczą się, a ich jedynym dochodem jest pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki (tylko nieliczni wychowankowie otrzymują renty rodzinne lub alimenty).

Niewielu wychowanków decyduje się na podpisanie umowy najmu z prywatnymi właścicielami lokali. W 2022 r. w wynajętych mieszkaniach na terenie Siemianowic Śląskich oraz innych miast mieszkały 4 osoby realizujące indywidualny program usamodzielnienia.

W 2022 roku klucze do mieszkania socjalnego lub komunalnego z zasobów miasta otrzymało 6 wychowanków. Pracownik socjalny zobowiązuje wychowanków którzy opuścili pieczę zastępczą do złożenia wniosku o lokal socjalny z zasobów miasta, a następnie motywuje ich do regularnego kontaktu z pracownikiem wydziału gospodarki lokalowej celem monitorowania pozycji na liście oczekujących. Ponadto pracownik socjalny na wiosek wychowanka kieruje do w/w wydziału pozytywną opinię o przyspieszenia przydziału mieszkania.

6. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zdiagnozował następujące potrzeby:

- 1) tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej - wskazane jest systematyczne zwiększanie liczby niezawodowych rodzin zastępczych i zawodowych rodzin zastępczych, w szczególności pozyskanie zawodowej specjalistycznej rodziny;
- 2) promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie miasta w celu pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych;
- 3) przeprowadzenia specjalistycznych szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej;
- 4) organizowanie szkoleń w celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących rodzin zastępczych;
- 5) stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników świadczących wsparcie w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych, wychowawców Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci);
- 6) zwiększenie ilości mieszkań socjalnych dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą;
- 7) pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym środków z Unii Europejskiej na integrację, edukację oraz specjalistyczne wsparcie rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych a także na poprawę funkcjonowania rodzin biologicznych, w tym wsparcie rodzin mających problemy opiekuńczo wychowawcze poprzez pomoc rodzin wspierających;
- 8) remont mieszkania chronionego treningowego przeznaczonego dla usamodzielniających wychowanków pieczy zastępczej.

Zaspokojenie wyżej wymienionych potrzeb pozwoli na bardziej efektywną realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wymienione potrzeby są zgodne z Programem Wsparcia Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Siemianowice Śląskie na lata 2021-2023.

Sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny za rok 2022 stanowi częściową ewaluację z realizacji zadań zawartych w „Programie wsparcia rodziny i rozwoju pieczy zastępczej dla miasta Siemianowice Śląskie na lata 2021-2023”.

SPIS TABEL

Tabela nr 1.	Struktura rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z uwzględnieniem dzieci w latach 2022.	strona 6
Tabela nr 2	Rodziny zastępcze w 2022 roku, wg liczby przyjętych dzieci.	strona 28
Tabela nr 3.	Wiek dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i w rodzinnym domu dziecka w roku 2022.	strona 30
Tabela nr 4.	Wiek osób pełniących funkcję rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka w roku 2022.	strona 31
Tabela nr 5.	Rodzaje sieroctwa wśród dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 roku.	strona 31
Tabela nr 6	Liczba rodzin, z którymi pracowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2022 roku.	strona 33
Tabela nr 7	Rodzaje pomocy udzielonej usamodzielnianym wychowankom w 2022 roku.	strona 43
Tabela nr 8.	Koszty utrzymania mieszkania chronionego w 2022 roku.	strona 45

SPIS WYKRESÓW

Wykres nr 1.	Struktura rodzinnej pieczy zastępczej wg rodzaju w latach 2020- 2022.	strona 28
Wykres nr 2.	Liczba dzieci wg typu rodzinnej pieczy zastępczej w latach w latach 2020-2022.	strona 29
Wykres nr 3.	Ilość dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2020-2022.	strona 40
Wykres nr 4.	Przyczyny opuszczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2022 roku.	strona 40